

REDAȚIUNEA,
 Redacțiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Manuscrisurile nu se
 restituie. — Manuscrisurile nu se
 restituie.

INSERATE
 Adresă la Administrațiune în
 Brașov și la următoarele:
 BUCUREȘTI de ANUNȚURI:
 la N. Dukos Nachf.,
 la Angerfeld & Enneric Los-
 sch, la Heinrich Schalek, A. Op-
 penhach Nachf., Anton Oppelich.
 BUDAPEȘTA: la A. V. Gold-
 sinner, Ekstein Bernat, Julius
 Leopold (VII Erszébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
 la un rând pe o coloană
 — la un rând pentru o publicare.
 — la un rând mai dese după tarife
 și învoială. — RECLAME pe
 prima și a doua pagină 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se prenumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-ții colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un exemplar
 10 bani. — Atrib. abonamentelor
 cât și inserțiunilor sunt a se
 căuta înainte.

Nr. 94.

Brașov, Luni-Marți 30 Aprilie (13 Mai).

1902.

Unde am ajuns!

Înainte de încheierea sesiunii
 sinodului eparhiei Aradului s'a dis-
 cutat în sinul lui o chestiune de cea
 mai mare importanță, nu numai bi-
 sericescă, ci și națională.

A fost vorba de școlile confe-
 sionale gr. or. din Bihor. Comisiu-
 na școlară, care a avut să se pro-
 nunțe asupra rapoartelor senatelor
 școlare, a făcut strania propunere
 de a se „autoriza“ comunele biseri-
 cesce sărăce din partea consistoriu-
 lui să ceară ajutor dela stat și peste
 suma minimală de 120 cor. Conform
 legii dela 1893, numai față cu acele
 școlile confessionale, cari vor pretinde
 o sumă ce trece peste 120 cor. de
 guvernul are dreptul de amestec în
 conducerea învățământului.

Ceea-ce a cerut d'el comisiunea
 învinsă, însemnă nici mai mult nici
 mai puțin, decât a espune față școl-
 ile din chestiune marelui pericol, de
 care noi Românii am căutat până
 acum a ne feri cu încordarea estremă
 a tuturor puterilor noastre.

Firește că astfel de propunere
 nu a putut rămâne necombătută în
 mod și o contra-propunere a pre-
 zis de a nu se încuviința cererile
 de ajutor peste minim. S'a încins o
 discuție lungă, vorbind mai mulți
 pro și contra, d'el deodată se ridică
 vicarul Vasile Mangra, pledând cu
 el în favorul propunerii comisiu-
 ni școlare; deodată vicarul de la
 Oradea găsesce, că școlile sărăce
 din Bihor nu mai pot fi scăpate și
 nu le rămâne decât ca milogindu-se
 pentru un ajutor mai mare dela gu-
 vernu, să prinăscă ingerința acestuia
 în afacerile lor; de-odată această față
 biserică găsesce a fi lucrul cel
 mai „practic“ ca școlile bihorene,
 ce stau sub conducerea sa, să se
 pronunțe de bună voce în brațele ma-
 gistraturii, ce le așteptă, punând
 alternativa, că acele școlile său vor
 primi ajutorul guvernului și atunci

vor rămâne cel puțin școlii confesio-
 nale, seu nu vor primi ajutor peste
 minim și atunci vor fi închise în
 locul lor se vor ridica școlii de stat.

Cu alte cuvinte vicarul Mangra
 preferă ca școlile sărăce române de
 pe teritoriul Oradiei să primăscă de
 bună voiă jugul desnaționalisărei, de-
 cât ca acest jug să li-se impună cu
 forță.

Nu cunoscem în detail discursul
 lui Mangra și motivele, ce le-a adus
 în sprijinul părerii sale. Fôia din
 Arad spune, că ar fi vorbit „în cu-
 noscintă de cauză“. Cei ce l'au spri-
 jinit au fost ortacii lui cei mai buni
 din Arad și un protopop subordonat
 lui, și, ca să constatăm adevărul, l'a
 sprijinit prin votul său și majoritatea
 celor prezenți, primind cu 25 contra
 14 voturi propunerea comisiei modi-
 ficată de V. Mangra.

Până aici toate au mers cum au
 mers. D'el cei 25 din sinod trebuiau
 să știe, că mai există o opinie pu-
 blică română, care se va întreba cu
 mare mirare cum s'a făcut și cum
 s'a putut face, ca un sinod românesc
 a celei mai mari și bogate diecese
 române să ia, așa numai dintr'odată
 fără de veste, o deciziune atât de
 funestă, care se opune diametral tu-
 turor nisuițelor poporului și a bi-
 sericilor române în apărarea școl-
 lor și a culturii noastre naționale.

Până acum așa șciam, că nu
 ne pôte fi nici-decum indiferent, decât
 școlile noastre confessionale vor fi ori
 nu espuse ingerinței directe a guver-
 nului. Acum de-odată vedem pentru
 prima oară, că în chestiunea această
 gravă la Arad se face altă politică,
 pe care cei-ce o fac o numesc „prac-
 tică“ declarând pe cei ce nu-s în-
 voiiți cu ea de nisce „radicali idea-
 liști“.

Privind lucrul mai de aproape
 vom găsi însă cu spaimă, că nu „si-
 tuația excepțională din Bihor“, cum
 țice fôia dela Arad, ci situația cu
 totul excepțională și ne mai pome-

nită, creată de aceia, cari nu se
 sfîșie a esploata, în favorul lor per-
 sonal seu în favorul egoist al clicei
 lor, cauzele noastre cele mai sfinte
 naționale și biserică.

De ce vicarul Mangra tocmai
 acum pe neașteptate a umblat a
 face sfortarea acesta de efect, stă-
 ruind ca chiar printr'un vot al sino-
 dului să se rupă zăgăzurile, ce aveau
 să apere școlile românești din Bi-
 hor, până când numai era cu pu-
 tință, de povoiul desnaționalisării?

Țică cine ce va vrea, d'el totă
 afacerea acesta pré mirasă a man-
 evră electorală. Intervenirea bombas-
 tică a vicarului Mangra în chestiunea
 înfrângerei școlilor confessionale din
 Bihor pré bate la ochi și se pre-
 sentă ca un fel de *captatio benevolen-*
tiae a celor dela cârmă pentru per-
 sôna sa.

Și lucru curios! Fôia dela Arad
 a lui Mangra este sprijinită de „Egyet-
 értés“ organul unguresc din Buda-
 pesta, singurul care a susținut și
 susține constant eandidatura vicaru-
 lui dela Oradea. Fôia koșutistă, care
 trăese în cea mai frumoasă armonie
 cu fôia română dela Arad, monadă
 deosebită interesare, ce-o arată acesta
 din urmă chiar și față cu schimbă-
 rile în redacțiunea lui „Egyetértés“ a
 înțeles situațiunea d'când cu pri-
 vire la discuțiunea sinodală, des-
 pre care am verbit mai sus: „Man-
 gra în mod surprindător s'a spus
 în chestiunea școlilor și a împră-
 Ńiat ori ce nedumeriri, așa că si-
 nodul a primit propunerea sa, care
 pôte să fie un semn prevestitor de
 un viitor mai bun“.

Toate le înțelegm. Înțelegem ca
 în împrejurările de față vicarul Man-
 gra să fie gata a întreprinde tot po-
 sibilul pentru-ca să-și vadă visul cu
 ochii. Ceea-ce însă nu înțelegem și
 nu vom pôte înțelege niciodată este,
 că un număr considerabil de bărbați
 de frunte ai Sinodului par a fi uit-
 tat de-odată de toate îndatoririle, ce

li-le impun imperativ interesele cele
 mari naționale-biserică, și se ha-
 sardéză într'un mod fatal pe-o că-
 rare, care nu va pôte fi decât per-
 niciosă cauzei noastre românești.

Crisa pactului. Sâmbătă s'a ținut
 un *consiliu de miniștri* în Viena. Koerber
 a raportat *per extensum* asupra stadiului
 tratărilor cu Ungaria. Pe Sâmbătă se aș-
 tepta să sosescă la Viena răspunsul gu-
 vernului unguresc la dorințele austriace
 cu privire la pact și la tariful vamal co-
 mun. Răspunsul însă n'a sosit. În urma
 acesta s'a luat în consiliul de miniștri
 hotărîrea, ca guvernul unguresc să fie din
 nou invitat a-și da grabnic răspunsul și
 de a încheia cât mai curând înțrega afa-
 cere a pactului.

Coroana ar fi declarat, că la nici un
 cas nu-și va da consentimentul pentru ru-
 perea tratărilor și a dat ambelor guverne
 să cunoscă, că ar dori un *compromis* în
 interesul ambelor state.

Din delegațiunii. Comisiunea bud-
 getară a delegațiunii austriace a adoptat
 în ședința de Vineri budgetul ordinar și
 extra-ordinar al ministeriului de rășboi.
 Aceeași comisiune a adoptat, cu apel no-
 minal, cu 14 voturi contra 5, creditul de
 38 milioane cor. pentru procurarea noue-
 lor tunuri cu obusiere. În cursul discuți-
 unei ministrul de rășboi *Krieghammer* a
 constatat, că nouele tunuri pentru artil-
 eria de munte, precum și nouele obusiere,
 răspund la toate exigențele serviciului. Mi-
 nistrul a mai adăugat, că experiențele cu
 nouele tunuri de artilerie de munte nu
 vor fi terminate, decât la primăvară.

În ședința de Sâmbătă a delegați-
 unei austriace, comisia budgetară, s'a des-
 bătut și s'a primit budgetele ministeriilor
 de marină, finance comune și a curții
 de compturi superioare. Discuțiile au fost
 scurte.

**Majestatea Sa și teritoriul vamal
 independent.** „*Pesti Hirlap*“ scrie, că în
 cercurile politice se vorbesce, că Majes-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Schärđing.*)

Schärđing!.. Câte amintiri nu mi-se
 lăgă de numele acesta!

Cu toate că nu am petrecut în mijlo-
 cul lui, decât o țî și o nôpte, par'că-l am
 înaintea ochilor, cu toate ciudățeniile lui,
 cu stratele întortochiate, cu pleópele în-
 chise de somn, cu spiritul lui de burghez
 mărginit.

De Schärđing mi-se lăgă primele
 amintiri de călătorie prin Austria de sus,
 călătorie, care am făcut-o vara trecută și
 acum viu se-mi descare, ce am pe inimă,
 să împărtășesc, ce am vădut, ce am auzit
 în acest orașel.

În 6 Iulie, am pornit din capitala
 Austriei spre Schärđing.

La gara de Vest lume multă. Ecur-
 sioniști în costumuri de tirolezi, saci plini
 de proviziune, vuet și harababură mare.

Orașel în Austria de sus, 6 ore îndepărtare
 de Viena, lângă râul Inn, aproape de Passau.

Dăm de o societate română. Vorbiau
 când românește, când îndrugau la cuvinte
 franțuzesci.

— „Încătrău Monsieur?“ mă adresez
 către unul.

— „Spre Wörishofen, la cura lui
 Kneipp! D'el d-vóstră?“

— „La Schärđing!“

— „Unde-i Schärđingul?“

— „Austria de sus!.. Mai aproape!
 Tot cura lui Kneipp! Ei, poftiți și d-vóstră
 acolo, să fim împreună! Wörishofen e prea
 departe“.

— „Nu tocmai. Mâne suntem acolo!
 E mai bine la Wörishofen! Acolo cunos-
 cem locurile!“

Urmăm convorbirea. Ne recomandăm.
 Domni din România, merg pe vară la
 Kneipp, țică ei, noi povestim despre Schär-
 đing, despre cura lui Kneipp și ne pome-
 nim cu trenul în mișcare și — înainte!

Alergă nebunesc, noi privim prin
 geam regiunile frumoșe, pe lângă cari tre-
 cem; la Wells ne dăm jos, schimbăm tren-
 ul și ajungem la ôrele 2 după amiazi la
 stațiunea Schärđing.

Părăsim gara îmbrobodită în verdetă,
 ne urcăm într'un omnibus respectabil și ne
 îndreptăm privirile încóce și încolo. Pus-
 tiu, numai de departe vedem începutul
 unei mici promenăđi. Sórele ardea straș-
 nic, încât vecina de lângă mine a tras
 perdéua la geam.

Asta m'a făcut atent. Mă uit la ve-
 cinii noștri. Într'un colț un bătrân moțăe
 cu țigara în mână. La fie-care sdruncină-
 tură a omnibusului pe drumul plin de
 prav, bătrânul își ridică pleópele, înroșite
 de nesomn, pentru-ca să le închidă érá.
 Scrumul dela țigară i-se risipesce pe pan-
 taloni.

Într'alt colț două domnișóre tinere..
 Una îmbrăcată de călătorie cu geanta la
 o parte, cu un voal des pe obraz, strînge
 cu dragălașie mâna celeilalte. Aud ce
 vorbesce.

— „De ai sci cât de urit mi-a fost
 pe aici! D'el lasă, ai venit tu! Ce bine-mi
 pare!“ și clipește gingaș din ochi, pe când
 i-se ivesce în colțul guriței un zîmbet ne-
 vinovat. „Veđi, totă lumea dórme“ în
 Schärđing, ar fi mirare să nu dórme ci-
 neva pe timpul acesta.

— „D'el fratele t'eu ce face?“

— „Oh, s'a dus să nu se mai întórcă.
 Cum să stea aici? S'a dus la Gmunden!!
 Acolo e viétă! Aici numai cei bătrâni
 său bolnavi!“

Și conversația întreruptă de escla-
 mațiunii de mirare, seu de câte un rîs
 naiv, își urma cursul vioi și sburdalnic.

Sdruncinătura omnibusului ne făcea
 nervoși. Treceam peste un pod, ce duce
 peste un braț al Innului! Mititel, curge
 șoptind cu sfiala unui flăcăiandru neînde-
 mânatic..

Étă școlă orășenescă zidită în stil
 helvețian. Mai mergem puțin și suntem
 în piața principală.

Înainte hotelului „Altmann“ ne
 oprim și dăm o raită prin piață.

Sunt ôrele 2 după amiazi o căldură
 de nesuferit. Pe stratele ciudate și întor-
 tochiate, nu e țîpenie de om.

În mijlocul pieții târgșorului stă o
 fântână, care pare a-și cânta supărarea
 unei vieți netrăite. Afară de clipotitul
 apei pe pétra rece, nu se aude alt sgo-
 mot.

Toți s'au dat odihnei..

se se vadă purtarea demnă a acestui popor, care scie să-și apere drepturile și să-și exprime indignațiunea față cu asemenea păstori năimiți!

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Sibiu, 9 Maiu n.

Sedința V.

S'a ținut în 8 Maiu n. d. a. la orele 4 înainte de a intra în ordinea de zi protopresb. G. Șagău propune, ca în prima sesiune Consistorul să prezente un proiect despre sistemizarea remunerării clericilor dela școlile străine.

La ordinea de zi următoare afaceri de ale comisiunilor organizatoare (câte-va peștii), bisericești. În discuțiunea dotațiunii profesorilor (întregirea dela stat) se cetesce raportul Consistoriului și se ia la cunoștință, având consistoriul să tragă în cercetare disciplinară în viitor pe toți preoții, și să adreseze autorităților civile în discuțiunea întregirii salariului.

Comisiunea propune și sinodul adunat „Catehismul” lui S. Popescu, ca manual pentru școlile medii și în pedagogie.

Urmază comisiunea școlară. Consistoriul e însărcinat să studieze discuțiunea întregirii unei foi pedagogice. Cu privire la instituirea în mod interinal a celor trei profesori noi dela Seminarul Andreian, comisiunea constată, că nici unul din ei nu are examenul cerut de statutul organic de regulament, și propune, ca Sinodul să nu procedeze la alegerea lor. Se primește propunerea comisiunii, cu adaosul deputatului Cosma, ca respectivii să fie îndrumați să facă examenul recerut în decurs de un an, decât vreau să fie aleși. În discuțiunea cu acest obiect, comisiunea școlară propune compunerea unui regulament pentru examinarea profesorilor. Deputat. A. Vlaicu cere și sinodul admite regulamentul să se estindă și asupra profesorilor dela școlile medii.

Se respinge cererea d-lui Dr. I. Petru de a i-se admite cartea „Gramatica română” ca manual pentru școlile, și a d-lui D. Dăru de a i-se admite în școlile cartea „Curs practic de limba maghiară”.

Ședința se ridică la orele 6.

Sedința VI.

S'a ținut în 9 Maiu n. la orele 9 a. m. După cetirea și autentificarea protocoalei ședinței a IV, la ordinea zilei a urmat alegerea a 2 asesorilor ordinari în senatul strâns bisericesc. Alegerea se efulminează prin vot secret. Prezenți sunt 47 deputați. Făcându-se scrutiniul, se constată, că s'au dat 47 țidule, și votându-se pentru ambele posturi de-odată, se constată, că părintele Nicolae Ivan a întrunit 20 voturi, ér secretariul consistorial Dr. Cristea 42.

Escelenția Sa anunțând rezultatul alegerii, conform dispozițiilor statutului nostru organic întărește pe ambii aleși în posturile de asesorii ordinari ai senatului bisericesc.

La ordinea zilei urmază comisiunea financiară, care prin raportorul ei Dr. V. V. propune, ér sinodul decide, ca fondul școlar pentru a cărui înmulțire e mai mare necesitate, să se augmenteze anual cu 4000 corone din fondul general administrativ și din fondul bisericesc.

Raportul general despre fundațiunea „Cristea”, din care se constată, că în anul trecut s'au distribuit ajutoare la 150 peștii (calfe și ucenici) suma de 9940 corone, se ia la cunoștință.

Raportul comisiunii administrative a fundațiunii Șaguna, din care se vede, că în anul trecut s'a distribuit ajutoare la biserici în sumă de 7800 corone, ér la pede în sumă de 3787 corone — fiind de prezent averea totală a acestei fundațiuni în sumă de 367.889 corone — se ia la cunoștință, cu adusele făcute de deput. Șagău, care roguă comisiunea, că la votarea ajutoarelor să fie cu deosebită atențiune la bisericele din centre mai însemnate, și deputatului Dr. Mihai, ca fundațiunea

acesta încă să concurgă la zidirea catedralei.

Raportul general al fiscalului consistorial, din care se vede, că archidieceșana are numai 13 procese, cari toate sunt în curgere, se ia spre scire.

Tot comisiunea financiară prin raportorul ei Vlaicu prezintă conspectul debitorilor la fondurile și fundațiunile archidieceșane, cu adaosul făcut de dep. Dr. Mihai, ca procentele de pe împrumuturile hipotecare să se încaseze punctual.

Se ia la cunoștință și conspectul despre rentabilitatea procentuală a realităților, și se aprobă toate socotelile, aflându-se în perfectă ordine.

De asemenea se aprobă socotelile tipografiei și librăriei archidieceșane pe anii 1899 și 1900, — și se votează bugetul consistoriului archidieceșan.

Urmază raportul comisiei petiționare, care prin raportorul ei Baptist Boiu propune, ér sinodul transpune rugățile întrate la Sinod consistoriului spre competență rezolvire.

După acesta se votează diurnele, banii de quartir și spesele de călătorie ale deputaților sinodali pentru sesiunea actuală în sumă de 3419 corone 54 bani.

Escelenția Sa constatând, că Sinodul și-a terminat toate agendele avisate la competența sa pentru sesiunea actuală, mulțumind mai întâi lui Dumnezeu, apoi d-ilor deputați pentru ajutorul, zelul și bunăvoința de cari au fost conduși întru îndeplinirea datorinței față de afacerile s-tei noastre bisericești, declară sinodul de închis.

La cuvintele părintesci ale Escelenției Sale, deputatul Ioan cav. de Pușcariu, în numele deputaților mulțumesc Escel. Sale pentru zelul și bunăvoința cu care a condus desbaterile sinodului, și încheie în exclamările sinodului: „Exelenția Sa să trăiească”.

Rip.

SCIRILE DILEI.

-- 29 Aprilie v.

Serbarea încoronării regelui Eduard al Angliei se va face în ziua de 12 Iunie. La 13 Iunie va fi defilarea cortegiului de încoronare; la 14 va fi revista floței; la 16 va fi mare serbarea la parcul din Windsor, ér la 19 un mare lunch.

Escursioniști sași în Bănat. După cum cetim în ziarul naționalist german din Timișoara „Deutsches Tageblatt für Ungarn”, vre-o 36 de elevi agricoli din Hălchiu, lângă Brașov, sub conducerea învățătorului lor, Rudolf Chrestel, au făcut o escursiune de studiu în mai multe orașe din Bănat, unde au fost primiți în mod ospitalier de către conaționali lor din acele părți. În Marienfeld însă s'a întâmplat un incident. Șvabii de-acolo au vrut să dea o petrecere cu dans în onoarea tinerilor escursioniști, însă notarul comunei, care în ignoranța lui credea, că escursioniștii ar fi Sași din Germania, nu voia să le dea licență pentru această petrecere. A trebuit să intervina energie avocatul Dr. N. Erling și numai după-ace notarul a fost luminat, că nu e vorba de vre-o trădare de patrie — s'a dat licența.

Omor înflorător. În comuna Silivaș din comitatul Clușului s'a întâmplat un omor înflorător. Nicolae Pop din numita comună avea reputația de om bogat. Cu gândul de a-l jefui, pătrunseră într-una din nopțile trecute în casa lui nisce tâlhari. Nicolae dormia într-o odaie, unde dormiau și cele 2 fiice ale lui, Maria în etate de 18 ani, și Amalia, în etate de 14 ani. Fetele dormiau amândouă într'un pat. Așa după miezul nopții se trezesc în gemetele tatălui lor. Repede sar din pat, spre a-i da ajutor, când colo nisce mâni puternice le-au oprit și au început să le sugrume. Fetele au leșinat. Când s'au trezit și au dat alarma, tatăl lor zăcea mort. Medicul a constatat, că i-s'au frânt 11 cõste și a fost în același timp strangulat cu o funie. Ucigașii au furat 30 fl. Nu s'a putut da până acuma de urma lor.

Institutul oculistic din Brașov. Sub conducerea d-lui Dr. August Fabritius, medic primar și director al clinicei de ochi r. u. de stat din Brașov, au fost căutați în cursul anului trecut 610 bolnavi de ochi (322 bărbați, 288 femei), ér 383 esternii au fost tratați ambulatoric. După naționalitate au fost: 395 Unguri, 136 Români, 74 Germani, 5 alte naționalități. Din aceștia s'au vindecat 363, s'au îndreptat în mod simțitor 238 și numai 1 a părăsit institutul nevindicat. S'au facut cu totul 178 operațiuni. Din acestea 92 de operațiuni au fost de cataractă, din cari 91 au reușit pe deplin. D-l Dr. Fabritius a făcut cu totul în timp de 18 ani 2238 de operațiuni, dintre cari 936 de cataractă. Pe lângă d-sa institutul mai are ca medic secundar pe Dr. Alfred Jekelius. Institutul există de 45 ani, însă până în ziua de astăzi tot cu caracter provisoric.

Preotul cel mai bătrân din Bucovina, archipresbiterul-stavrofor, Grigore Procopovici din Berhomet, a repausat în etate de 92 ani. Procopovici a funcționat ca preot în aceeași comună începând dela anul 1836. Născut la 1810, hirotonit la 1836 și numit la Berhomet, la 1837 paroch, la 1873 protopresbiter, la 1887 archipresbiter, repausatul și-a îndeplinit funcțiunea de preot până la mörte. El a murit de bătrânețe.

Boxerii. În China au reapărut Boxerii. Ei se luptă acum și bombardază orașele cu tunuri moderne. La Namingfu au fost omorâți peste 400 de oameni în timpul unei bombardări, care a durat trei ore.

Din raportul medicului primar pe luna Aprilie, prezentat comitetului administrativ al comitatului Brașov de către titularul d-l Dr. Mih. Hantz, vedem, că starea sanitară a comitatului nostru a fost satisfăcătoare în tot comitatul, afară de comuna Rășnov, unde în numita lună s'au întâmplat 41 casuri de mörte (din 203 câte au fost în tot comitatul). În Rășnov au bătuit în mod epidemic scarlatina și meningita.

Unguri cu doi bani în trei pungi. Despre vestitul Bartha Miklos se colporumătăorea scire: D-l Bartha scria articole de fond pentru ziarul opozițional „Magyarország” și incassa pe an 20.000 corone și tot în același timp scria articole de fond și la guvernamentalul „Reggeli Ujság” de unde primia 14.000 cor. Scirea acesta o luăm după „D. T. f. U.” — D-l Bartha este unul dintre propovăduitorii cei mai înfocați ai maghiarării.

Sinucidere. Unul din membrii trupei teatrale maghiare, care dă reprezentații în localitate, Mihályi Pal, s'a sinucis.

Dările încassate în luna Aprilie în comit. Brașov au fost în sumă de 28.547 cor. 12 b. (direct), 529 cor. 25 b. (taxe milit.) și 613 cor. 94 b. (taxe pentru îngrij. bolnavilor). La sfârșitul lui Aprilie restanțele dărilor directe erau de 436.883 cor. 45 b.

Licitațiune. În ziua de 15 Maiu (Joi) a. c. la orele 3 d. m. se va ține licitație pentru darea în arândă pe timp de 6 ani a pescuitului în apele Timișului. Licitația se va ține în cancelaria administrației silvice din Timișul de jos. Ofertele cu timbru de 1 cor. și 20 cor. garanție se primesc până la începutul licitațiunii. Condițiunile se pot consulta în ori-ce timp în cancelaria aceleiași administrații.

Catastrofa din insulele Antille.

(Un oraș nimicil prin lavă.)

Vulcanul Pelée din insula Martinique, a erupt în noaptea de 6 spre 7 Maiu, cauzând o catastrofă teribilă, care reamintesc sorțea orașelor Herculani și Pompei. Erupțiunea a nimicil unul din cele mai înfloritoare orașe, Saint-Pierre, mărgăritarul coloniilor franceze, oraș, care avea o episcopie, teatru, casărmă, școală secundară, tribunal și alte instituțiuni.

Spăimântătoarea erupțiune s'a întâmplat noaptea. Ea a acoperit orașul cu cenușă și lavă incandescentă, aprinându-l. Locuitorii orașului (vr'o 30.000) au încercat să fugă, dér au fost ajunși și îngropați de lavă, de plõie de cenușă, de pietrii roșite de foc. Blocuri enorme înfocate au fost aruncate asupra bastimentelor din port, sfărâmându-le și ucidând pe toți marinarii. Pe vaporul „Roddam” 18 marinari au fost omorâți de un enorm bloc înfocat și bastimentul s'a aprins. Vulcanul arunca la înălțimi enorme masse mari de materie aprinsă, care cădea asupra orașului și în mare.

N'au perit însă numai locuitorii din oraș, ci și cei din împrejurime, așa că numărul victimelor teribilei catastrofe este de vr'o 40.000 în Saint-Pierre și împrejurime nici un om n'a rămas în viață. Cadavrele zac cu miile pe tărul mării, ca după o luptă teribilă. Orașul e redus la o movilă enormă de ruine fumegânde, acoperite de un strat gros de cenușă ardătoare.

O ultimă telegramă spune, că erupțiunea vulcanului continuă. Toți vulcanii din insulele Antille încep să facă erupțiuni. Panica în populațiunea insulei e mare. Un cutremur violent a distrus mai multe sate.

Vulcanul Pelée era creșut stîns de 50 de ani. Lacul, care ocupă craterul, într-o lărgime de 150 metri, s'a răvărsat asupra orașului, apa lui fiind clocotitoare. Vulcanul e înalt de 1350 metri. El a erupt mai pe urmă în 1851, atunci însă n'a cauzat stricăciuni.

Catastrofa a întristat mult Francia, fiind-că Saint-Pierre era unul din orașele cele mai înfloritoare.

ULTIME SCIRI.

Viena, 12 Maiu. *Primum aici sciri din Bud-pestu, că pe mē-ură ce se apropie congresul studențesc din Septembrie, profesorii dela universitate terorisează pe studenții români și că la esamene le pun întrebări, decât nu cumva stau în fruntea vre-unei mișcări românești.*

Diverse.

Chinesii descoperitori ai Americii. Cu toții am învățat, atât în istorie cât și în geografie, că Christofor Columb a descoperit America în anul 1492. Se pare însă că ilustrul Genovez nu a descoperit nimic, căci continentul american a fost cunoscut cu 4100 ani înainte de el și că onoarea de a fi pus cei dintâi piciorul pe acest pământ este a Chinesilor. S'au descoperit în Statele-Sonora, în Mexic, mai multe pagode chineze îngropate în pământ. Într-una din aceste pagode, lângă orașul Ures, s'a găsit o inscripțiune al cărei text arată foarte clar că a fost construită în anul 500 înainte erei noastre. Alte inscripțiuni, găsite în pagode de acestea, au o dată cu mult mai veche. Se țice că, aceste relevațiuni neprevăzute au fost de curând confirmate de către doi ofițeri americani, cari în urma asediului Pekingului, au găsit, în arhivele orașului, o relațiune despre primele voiagiuri întreprinse de chinezi în noul continent. Se țice chiar că o misiune americană, organizată de către Statele-Unite, va merge în regiunea Sonora spre a studia rămășițele templelor chineze, ca astfel să pótă rezolva problema descoperirii Americii.

POSTA REDACȚIUNEI.

Budapesta. — S'a publicat deja în numărul trecut. Vom reveni însă. Articolul, ce ne puneți în vedere, îl așteptăm. Salutare!

Grigore. — B. — „Sommernachtstraum” V. 1. Scris în englezesce, cu toate acestea se citează mai mult în nemțesce. Așa s'a împământenit. Pe D-ta nu te împedecă nimeni, se interpretezi citatul, înțelegând alt animal, eventual chiar pe acela, pe care ni-l'ai comunicat și pe care îl întâlnim tot așa de des în fa-bule, ca și pe leu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 9 Maiu 1902.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	h
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	14	50
"	Grâu mijlociu	14	20
"	Grâu mai slab	13	20
"	Grâu amestecat	11	—
"	Săcară frumoasă.	10	—
"	Săcară mijlocie.	9	60
"	Orz frumos	7	40
"	Orz mijlociu.	7	20
"	Ovės frumos.	6	40
"	Ovės mijlociu	6	—
"	Cucuruz	8	40
"	Mălaiu (meiū)	8	10
"	Mazăre.	24	—
"	Lințe	15	—
"	Fasole	9	—
"	Sămēnță de in.	24	—
"	Sămēnță de cânepă	8	25
"	Cartofi.	1	90
"	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	1	04
"	Carne de berbec.	—	—
100kil.	Său de vită prospēt	44	—
"	Său de vită topit	64	—

Bursa de București
din 9 Maiu 1902

Valori	Do- bēndă	Scad. cup.	Cu banl gata
Renta amortisabilă	5 5/8	Apr.-Oct	96.3/4
" Impr. 1892	5 5/8	Ian.-Iul.	97.1/2
" din 1893	5 5/8	" "	97.1/2
" 1891 int. 6 mil.	5 5/8	Apr.-Oct.	81.1/4
" Impr. de 32 1/2 mil.	4 1/2	Ian.-Iul.	84.3/4
" Impr. de 50 mil.	4 1/2	" "	84.3/4
" Impr. de 274 m. 1890	4 1/2	" "	84.3/4
" Impr. de 45 m. 1891	4 1/2	" "	88.3/4
" Im. de 120 mil. 1894	4 1/2	" "	88.3/4
" Impr. de 90 mil. 1896	4 1/2	" "	85.1/2
Oblig. de Stat (Conv rurale)	6 1/2	Mai-Nov.	—
" Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	—
" comunei București 18 3/8	5 1/2	Ian.-Iul.	—
" " din 1-84	5 1/2	Mai-Nov.	—
" " din 1888	5 1/2	Ian.-Iul.	—
" " din 1890	5 1/2	Mai-Nov.	—
Scrisuri fonciare rurale	5 1/2	Ian.-Iul.	96.3/4
Scris. fonciare rurale din 1850	4 1/2	" "	84.3/4
" urbane București	5 1/2	" "	83.3/4
" Iași	5 1/2	" "	77.1/2
Oblig. Soc. de basalt artificiali	6 1/2	" "	—
Banca Rom. ult. div. fr. 1281	50 1/2	150 v.	—
Banca Națion. ult. div. 8	500	intr. v.	—
Banca azvoclă.	500	150 v.	2295
Dacia-Romania ult. div. 35 lei	200	intr. v.	258.1/2
Naționala de asig. ult. div. lei 43	2 0	" "	167.1/2
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	2 0	" "	393.1/2
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	" "	350.1/2
Soc. rom. de hârie ult.	100	" "	—
"Patria" Soc. de asig. ult. 4 lei	100	" "	145.1/2
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " 2 em. u. d. 0	1000	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	" "	—
Societ. p. constr. de Tramaxs	200	" "	—
20 franci aur	—	" "	—
Fabricile Unite de gazose.	12	" "	—

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 3 Maiu. 1902.

S ē m i n ț e		Quali- tatea per Hect.	Prețul per 100 chilogram	
			dela	până la
Grâu Bănățenesc		80	9.15	9.30
Grâu dela Tisa		80	9.10	9.20
Grâu de Pesta		80	9.10	9.20
Grâu de Alba regală		80	—	—
Grâu de Bácska		80	—	—
Grâu unguresc de nord		80	—	—
Grâu românesc		80	—	—

Semințe vechi ori nouē	Soiul	Quali- tatea per Hect.	Prețul per 100 chilogram	
			dela	până la
Săcară		0-72	7.15	7.45
Orz	nutreț.	60-62	6.70	7.10
Orz.	de rachin	62-64	6.62	6.63
Orz	de bere	64-66	5.74	5.75
Ovės				
Cucuruz	bănățen.	75	—	—
Cucuruz	alt soi	73	—	—
Cucuruz	" "		4.50	5.00
Hirșcă				

Produse div.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Săm. de trifoi:	Luțernă ungar.	48.00	51.00
"	" transilvană	33.00	42.00
"	" bănățenă	45.00	48.00
"	" roșie	—	—
Ulei de rapiță	rafinat dublu	—	—
Ulei de in		—	—
Unsōre de porc	dela Pesta	56.75	57.25
"	dela Tera	—	—
Slănină	svēntată	47.25	47.75
Prune	din Bosnia	—	—
Lictar	Slavon și Serbia	—	—
"	din Serbia în s.	17.50	18.00
Nuci	slavon nou	—	—
Gogoși.	sērbesc	—	—
"	din Ungaria	—	—
Miere	unguresc.	—	—
"	sērbesc	—	—
Cēră	brut	—	—
Spirit	Drojdiute de s.	—	—

Cursul losurilor private
din 7 Mai 1902.

	cump.	nde
Basilica	19 95	20 10
Credi	133	438
Clary 40 fl. m.	172 50	176 50
Navig pe Dunăre.	—	—
Insbruck	82	84
Krakau	73	75
Laibach	71	78
Buda	—	—
Pa fly	192	00
Cruc-a roșie austriacă	18	19 2
" " ung.	57	58
" " ital.	29 15	30 15
Rudolf	80	84
Salm	284	240
Salzburg	79	81
St. Genois	200	270
Stanislaw	—	—
Trientne 4 1/2 % 100 m. c.	4 5	4 0
" 4 % 50	43 50	45 50
Waldstein	65	69
" de 10 franci	33	37
Banca h. ung. 3 %	—	—

Cursul pieței Brașov.
a Din 13 Maiu n. 1902.

Banerot rom. Cump.	18.98	Vēnd.	19.02
Argint român.	18.40	"	18.44
Napoleon d'or.	19.00	"	19.10
Galben.	11.30	"	11.40
Ruble R. sesci	126.00	"	127.00
Mărci germane	58.50	"	—
Lire turcesci	10.72	"	—

Abonamente
la
„Gazeta Transilvaniei”
se pot face ori și când pe timp mai
indulungat său lunare.

Mai ieftin ca ori și ce concurență!

Jaluzii patente de lemn
în diferite colori, cu ulei, fiin poleite, din lemn resonanț.

Rolete de ferestri din vergele de lemn
și diferite țesături Grandl, Damast, Wet terproof, cele mai nouē mostre

Liferază ieftin și montate gata.
Servatius & Graef.
Brașov.

Mai ieftin ca ori și ce concurență!

235 - 1902
vēgrh. szám.

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági vēgrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenal közhirrē teszi, hogy a zernesti kir. járásbíróság 1900. évi Sp. 39/9 számu vēgzése következtében Dr. Manoiu Miklós brassói ügyvéd által képviselt Prechál Antal a-moecsi lakos javára Ratiu Mária simoni lakosnő ellen 60 kor. s jár. erejéig 1900 évi Május hó 21-én foganatósított kielégítési vēgrehajtás utján lefoglalt és 636 kor. 40 fillér becslēt következō ingóság k. u. m. házi bútorok, könyvek, szőnyegek, őrsmēnek, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Zernesti kir. járásbíróság 1900-ik évi V. 1307 számu vēgzése folytán 60 kor. tőkekövetelés ennek 1897 évi Január hó 5 napjától járó 8% kamatai, és eddig összevān 130 kor. 20 fillérben bírōlag már megállapított költségek erejéig Simonban Ratiu Mária lakosán leendő eszkōzlésére 1902 Május hó 17 napjának délutáni 1 óráig határidőii kōtvetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzésre hivatnak meg, hogy az érintett ingó-ágok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígērnék szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendō ingóságokat mások is le és felül fog laltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Zernesten, 1902 évi Május hó 1 napján.

HUSZÁR VILMOS
kir. bir. vēgrehajtó.

522,1-1.

Noroc deosebit!

au avut în loteria trecută acei posesori de

LOSURĪ de CLASĂ

carī și le-au procurat direct pin colectura noastră. Cu losurile vindute prin noi s'au făcut până acuma multe câștiguri principale ca: à 100.000, 30.000, 20.000, 10.000, 5000, 2000, 1000, 500 etc. Coróne. In total am plătit la On. noștri clienți aprópe:

ȘEASE MILIÓNE CORÓNE.

Deja în 22 Maiu st. n. a. c. începe prima tragere a loteriei X-a de clasă.

Conform planului din:

100,000 de losuri sē trag 50,000 câștiguri
prin urmare tot al doilea los câștigă!

Losuri originale: { intrēgi à K 12.— jumētați à K 6.— sferturi à K 3.— optimi à K 1 50

sē capētă în mare alegere la

JACOB L. ADLER & FRATELE,

societate de bancă în comandită, BRAȘOV.

Comandele din afară le efectuim prompt. Câștigurile le plătim fără nici o detragere și sub cea mai mare discrețiune